

SVENSKA JÄRNVÄGSFÖRENINGENS
särtryck nr 12.

SVENSKA SPÄRVÄGS-
JÄRNBANEFÖRENINGEN

INSTRUKTION

FÖR

Konduktörspersonal

vid

Sveriges Enskilda Järnvägar

(Knri)

utarbetad av

Svenska Järnvägsföreningen

år 1936.

Denna instruktion skall tilldelas:

alla driftplatser,
stationsföreståndare,
tågexpeditör,
konduktörspersonal,
bromsare och
lokipersonal.

INNEHÅLL.

I. Inledning.

- § 1. Begreppet konduktörspersonal 6

II. Befälsförhållanden.

- § 2. Närmaste förman och befäl 6

III. Kunskapsfordringar.

- § 3. Kunskapsfordringar. Tilldelning av särtryck 6
 § 4. Orderbok 7

IV. Allmänna tjänsteåligganden.

- § 5. Inställelse i tjänstgöring, klädsel, ordning och hövlighet m. m. 7
 § 6. Instruktioner, som skola medföras under tjänstgöring 8
 § 7. Arbetsfördelning 8
 § 8. Allmän tillsyn över tåget 8
 § 9. Anteckningar rörande tjänsten 8
 § 10. Tjänstgöringens avslutande 9

V. Särskilda tjänsteåligganden för tågbefälhavare.

- § 11. Ansvar för tågtjänsten 9
 § 12. Justering av tågbefälhavares ur ... 9
 § 13. Tillsyn. Utrustning. Tågattiralj .. 9
 § 14. Inspektion å personförande tåg 10
 § 15. Uppteckning av vagnarna i tåg. Vagnslista 11
 § 16. Tillfälliga orders delgivning 11

§ 17. Ordningens övervakande	12
§ 18. Tågs expediering	12
§ 19. Undersökning rörande otillfredsstäl- lande bromsning	13
Bromsning av obehörig	14
§ 20. Åliggeranden vid tågs avgång från driftplats	14
§ 21. Uppehåll vid lastplats. Åtgärder vid försening. Övergångsresande m. m.	14
§ 22. Dokumentsväskor. Värdebrev	15
§ 23. Rapporter m. m.	15
§ 24. Undersökning av personvagnarna vid tågs slutstation	16

VI. Särskilda tjänsteåliggeranden för biljett- granskare.

§ 25. Utrustning	16
§ 26. Tillkännagivande i tåg före ankomst till driftplats m. m.	16
§ 27. Biljettgranskning. Insamling av bil- jetter	18
§ 28. Omsorg om resande	19
§ 29. Ordningens övervakande	20
§ 30. Sjuka resande	20
§ 31. Telegrams avlämnande till resande i tåg	20

VII. Särskilda tjänsteåliggeranden för gods- vårdare.

§ 32. Utrustning	21
§ 33. Vanliga tjänstebrev. Transporthand- lingar	21
§ 34. Behandling av gods	21
§ 35. Statistik	22
§ 36. Tågbiträde	22

VIII. Bilagor.

1. Utdrag ur godsregleringsföreskrifter	23
2. Föreskrifter för Pressbyråns tågbud	29
3. Instruktion rörande skötsel av apparater för gasbelysning i järnvägsvagnar	33
4. Uppgift ang. utrustningseffekter för konduktörs- och bromsarpersonal ..	35
5. Ang. väntetider vid övergångsstation	37
6. Utdrag ur Kungl. Maj:ts förordning angående explosiva varor	38
7. Utdrag ur Kungl. Maj:ts förordning angående eldfarliga oljor	43
8. Utdrag ur järnvägstrafikstadgan m. m.	47
9. Uppgift å kunskapsfordringar i bestämmelser, som beröra konduktörspersonalens tjänstegren	64

Instruktion för konduktörspersonal.

I. Inledning.

§ 1.

*Begreppet
konduk-
törspers-
sonal.*

Till konduktörspersonal räknas i denna instruktion konduktör eller annan tjänsteman, som tillfälligtvis tjänstgör såsom tågbefälhavare, biljettgranskare, tågbiträde eller godsvårdare. Där benämningen konduktör i det följande användes, avses all konduktörspersonal.

II. Befälsförhållanden.

§ 2.

*Närmaste
förman
och befäl.*

1. Konduktörs närmaste förman är, där ej annorlunda bestämts, stationsföreståndaren å hemstationen. Å överliggningsstation utövar stationsföreståndaren därstädes närmaste befälet över konduktörspersonalen.

2. När tåg befinner sig inom en driftplats spårområde, står konduktör under befäl av tågexpeditören.

3. Då tåget befinner sig å linjen, utövar tågbefälhavaren högsta befälet över den övriga tågpersonalen.

III. Kunskapsfordringar.

§ 3.

*Kunskaps-
ford-
ringar.
Tilldel-
ning av
särtryck.*

1. Konduktör skall vara väl förtrogen med bestämmelserna i de instruktioner, reglementen, order och föreskrifter, som angivas i bilaga 9 till denna instruktion.

2. Han skall genom stationsföreståndaren å hemstationen tilldelas de särtryck, som angivas i förenämnda bilaga 9, om ej annorlunda föreskrivits.

§ 4.

A konduktörs hemstation skall finnas tillgänglig orderbok, i vilken införas de order och föreskrifter, som beröra konduktörspersonalens tjänst. Konduktör är skyldig att vid inträde i tjänst å hemstation taga del av denna orderbok och skall såsom erkännande teckna sitt namn vid varje ny order eller föreskrift, som införes i orderboken.

Orderbok.

IV. Allmänna tjänsteåligganden.

§ 5.

1. Konduktör skall inställa sig till tjänstgöring å enligt turlista bestämd tid före tågs avgång.

Inställelse i tjänstgöring, kläddes, ordning och hövlighet m. m.

2. Tågbefälhavare är skyldig att vid inställelse i tjänstgöring omedelbart anmäla sig för tågexpeditören. Biljettgranskare, godsvårdare och tågbiträde skola anmäla sig för tågbefälhavaren.

3. Konduktör skall i tjänstgöring vinnlägga sig om ett vårdat yttre, bära föreskrivna uniformspersedlar och tjänstetecken, visa sig hövlig och uppmärksam mot resande men ej inlåta sig i onödiga samtal.

4. Vid laga ansvar må konduktör vid tjänsteresa ej medföra andra brev än sådana, som han i tjänsten eller genom vederbörande befäl mottagit.

§ 6.

Instruktioner, som skola medföras under tjänstgöring.

Under tjänstgöring skall konduktör medföra de instruktioner m. m., som föreskrivits.

§ 7.

Arbetsfördelning.

Beordras flera konduktörer att samtidigt tjänstgöra å tåg, skall i turlista eller särskild order angivas, vem som skall vara tågbefälhavare.

§ 8.

Allmän tillsyn över tåget.

1. Upptäcker konduktör skador, brister och oregelmässigheter beträffande materiel och lastningssätt, skall han avhjälpa dessa, eller om så ej kan ske, anmäla förhållandet å första uppehållsstation.

2. Om fara hotar under tågs gång, skall han med alla till buds stående medel söka avvärja densamma. Ger resande eller tågpersonal tillkänna, att fara för tågets eller de resandes säkerhet är för handen, skall konduktör genast göra sig underrättad om anledningen härtill, och, då så är nödvändigt, söka bringa tåget till stopp, såvida icke härigenom fara för tåget självt kan uppstå (jfr Säs).

§ 9.

Anteckningar rörande tjänsten.

1. Konduktör skall i medförd anteckningsbok uppskriva avvikelser från utfärdade föreskrifter och i övrigt anteckna allt, som kan vara av vikt att ihågkomma rörande hans tjänst.

2. Det åligger biljettgranskare, godsvårdare och tågbiträde att i förekommande fall till

tågbefälhavaren anmäla allt, som kan vara av vikt att införa i tågrapporten.

§ 10.

Efter tjänstgöringens slut får konduktör icke avlägsna sig från stationen, förrän vederbörliga handlingar avlämnats och han gjort sig underrättad, huruvida ändring i hans tjänstgöring är avsedd att äga rum.

Tjänstgöringens avslutande.

V. Särskilda tjänsteåligganden för tågbefälhavare.

§ 11.

Tågbefälhavare skall övervaka övrig konduktörspersonals, tågstäderskas och bromsares arbete och är närmast ansvarig för att tjänsten å tåget blir utförd på tillfredsställande sätt.

Ansvar för tågtjänsten.

§ 12.

Före tågs avgång från station, där tågbefälhavares tjänstgöring börjar, skall denne förvissa sig om, att hans ur visar rätt tid.

Justering av tågbefälhavares ur.

§ 13.

1. Det åligger tågbefälhavare tillse, att tåget är behörigen sammansatt, kopplat, utrustat och bemannat samt ansvara för den signalering, som erfordras å tåget (jfr Säs).

Tillsyn. Utrustning. Tågattiralj.

2. Under tjänstgöring skall tågbefälhavare medföra de signalmedel och övriga effekter, som äro uppräknade i bilaga 4 till denna instruktion.

3. Tågbefälhavare skall vid tjänstgöringens början förvissa sig om dels att i tågfinnen finnas förbandslåda och tågattiralj i enlighet med därför utfärdade föreskrifter, dels att de tågattiraljeffekter, som ej förvaras i tågattiraljskåps eller tågattiraljlådas för plombering anordnade avdelningar, äro fulltaliga och oskadade samt att avdelningarna i fråga, om så anbefallts, äro plomberade. Om plomberingen är bruten eller någon effekt saknas eller är skadad, skall anmälan därom genast göras till tågexpeditören och förlusten eller skadan anmälas i tågrapporten. Tågbefälhavaren är personligen ansvarig för ifrågavarande attiralj, så länge den är i hans vård.

4. Tågbefälhavare skall tillse, att till tågättet hörande signallyktor äro väl putsade och i användbart skick, samt att de hållas tända, då så erfordras.

§ 14.

*Inspektion
d person-
förande
tåg.*

1. Utöver tågbefälhavarens inspektionsåliggande enligt säkerhetsordningen och trafikstadgan är han skyldig att vid övertagande av personförande tåg ägna tillsyn åt tågets uppvärmning, städning, vädring och belysning och åt att vatten i tillräcklig mängd finnes att tillgå i karaffiner och andra vattenbehållare.

2. Tågbefälhavare skall vid gång genom tåget förvissa sig om att för de resandes bekvämlighet och trevnad är sörjt på bästa sätt.

Tågbefälhavaren skall under i föregående stycke föreskriven inspektion aktgiva på och anteckna sådana bristfälligheter, som endast kunna upptäckas under det vagnarna äro i gång, såsom exempelvis av sig självt nedfallan-

de fönster, dörrar med felaktiga låsanordningar, skrammel av fönster, skyltar, dörrar eller hyllor, flämtande ljuslågor, felaktigheter i vakuum- och tryckluftbromsar, slag i hjulen o. d. Tågbefälhavaren åligger att skriftligen anmäla dylika bristfälligheter å lämplig station, där de antagas kunna bliva avhjälpta. Kan bristfälligheten icke där avhjälpas, skall tågexpeditören vidaresända anmälan dels till annan lämplig station i vagnens väg, dels till vagnens hemstation för att där överlämnas till vederbörande maskinbefäl. Vid avbyte skall den avlösande tågbefälhavaren för undvikande av dubbelanmälan göras uppmärksam på eventuellt redan gjord anmälan av antytt slag.

§ 15.

1. Tågbefälhavare skall, såvida ej annorlunda föreskrivits, uppteckna nummer, littera och vagnägare å varje i tåget gående vagn och i förekommande fall föra anteckning över att vagn är täckt med presenning.

*Uppteckning av vagnarna i tåg.
Vagnslista.*

2. Tågbefälhavare är ansvarig för att i tåget gående vagnar avkopplas vid rätt station.

3. Tågbefälhavare skall omhänderhava vagnslistan, då sådan är upprättad för tåget, och är skyldig att — så vitt möjligt — före tågs avgång från station övertyga sig om att i tåget inkopplade godsvagnar och beordrade personvagnar äro upptagna å densamma.

§ 16.

Tågbefälhavare är skyldig att delgiva övrig konduktörspersonal samt tågets bromsarpersonal alla sådana tillfälliga order om tågmötesändringar, extra uppehåll, varsamhet

Tillfälliga orders delgivning.

m. m., vilka det är av vikt för nämnda personal att äga kännedom om med hänsyn till bromsningstjänsten.

§ 17.

Ordningens övervakande.

Tågbefälhavare skall noggrant övervaka, att fönstren i icke upptagna kupéer äro stängda och att inredningen i dylika kupéer icke onödigtvis utsättes för solens inverkan, att utfärdade ordningsföreskrifter behörigen iakttagas av de resande,

att blommor o. d. icke placeras i till vagnarnas utrustning hörande dricksglas, handfat och andra vattenbehållare,

att resande, som äro synbarligen onyktra ävensom de, vilka icke iakttaga föreskriven ordning eller icke följa tågbefälhavarens i tjänsten givna tillsägelser eller icke iakttaga ett anständigt uppförande, å lämplig station avvisas från tåget,

att resande icke taga plats å vagnfotstegen samt

att resande icke på- eller avstiga vagn, som är i rörelse, och skall tågbefälhavaren, då han upptäcker sådan avsikt, på alla sätt, som kunna ske utan fara för den resande eller honom själv, söka förhindra på- eller avstigningen.

§ 18.

Tågs expediering.

1. Tågbefälhavare skall göra allt, vad på honom beror, för att tåg må kunna framföras enligt tidtabellen. Han skall därför vid behov utan särskild uppmaning hjälpa till med alla yttre göromål, som stå i samband med tågexpedieringen, och i förväg giva den tågpersonal, som är skyldig biträda honom, besked om göromålen under nästa uppehåll.

2. Kort innan tåg anmäles klart för avgång, ger tågchefen och — efter hans anvisning — övrig tågpersonal med utropet »tag plats» tillkänna för de resande, att tåget kommer att sätta sig i rörelse. Omedelbart därefter skola personvagnarnas sidodörrar stängas. Utåtgående sidodörrar till personvagnar med inbyggda plattformar skola därvid omsorgsfullt stängas, d. v. s. så att låsvredet till säkerhetslåset befinner sig i förreglande läge. Vagnsgrindar stängas i den utsträckning tiden så medgiver. Såväl tågklare som övrig å tågplattform sysselsatt stationspersonal skall, i den mån så ske kan, vara tågpersonalen behjälplig.

3. Om utrymmet i tåg är starkt anlitat, skall tågchefen, om han anser det kunna bidra till snabbare expediering av tåget, anhålla, att station i förväg underrättas om, var i tåget plats ännu finnes. Detta skall iakttagas vid tjänstgöring å såväl personförande som godsförande tåg.

4. Därest förstärkning av tågpersonal eller vagnar under tågets väg visar sig behöflig, skall tågchefen anmäla detta för tågexpeditören å närmaste station med anmodan till denne att, om så erfordras, underrätta lämplig station i tågets väg. Likaledes skall tågchefen övervaka, att ej längre behöfliga icke planenliga förstärkningsvagnar avkopplas å lämplig station.

§ 19.

1. Om tåg icke kunnat i behörig tid bringas till stopp efter av föraren medelst signaler påkallad bromsning, åligger det tågchefen att omedelbart föranstalta om un-

Undersökning rörande otillfredsställande bromsning.

dersökning i enlighet med härom utfärdade föreskrifter (jfr Säo).

*Bromsning
av obehörig.*

2. Har bromsning verkstälts av resande å tåg, skall tågbefälhavaren undersöka anledningen härtill samt därest giltig anledning ej kan påvisas, anmäla förhållandet å första uppehållsstationen i tågets väg.

§ 20.

*Aligganden
vid tågs
avgång
från
driftplats.*

1. Tågbefälhavare får icke påstiga tåget, förrän tågexpeditören givit signal till avgång.

2. Innan tågbefälhavare anmäler postförande tåg klart för avgång, skall han förvissa sig om att expedierandet av postgods till och från tåget blivit avslutat.

3. Tågbefälhavare å tåg, varmed fångtransport äger rum, skall vid tjänstgöringens början resp. vid fångvagnens inkoppling i tåget hos fångbevakningspersonalen göra sig underättad om vid vilka stationer in- och urlastning av fångar skall ske, och vid dessa stationer iakttaga, att tåget icke anmäles klart för avgång, förrän in- och urlastningen avslutats.

§ 21.

*Uppehåll
vid last-
plats.
Åtgärder
vid för-
sening.
Övergångs-
resande
m. m.*

1. Tågbefälhavare å tåg, som skall göra uppehåll vid bevakad lastplats, skall, om ej annorlunda föreskrivits, genom tågexpeditören å en föregående station lämna lastplatsen underrättelse, då tåget medför vagnar dit.

2. Är personförande tåg så mycket förse-
nat, att väntetid vid övergångsstation behöver tagas i anspråk, skall tågbefälhavare noggrant följa de bestämmelser, som härom finnas särskilt utfärdade (jfr bilaga 5). Vid angivan-

det av antal övergångsresande skall iakttagas, att endast sådana resande medräknas, vilka verkligen ämna fortsätta med anslutande tåg.

§ 22.

1. Tågbefälhavare skall, därest ej annorlunda föreskrivits, omhänderhava för redovisningshandlingar, order, cirkulär och tjänstskrivelser avsedda dokumentsväskor, som transporteras med vissa föreskrivna tåg. Han är ansvarig för att ifrågavarande väskor avlämnas å vederbörliga stationer.

*Dokumentsväskor.
Värdebrev.*

2. Tågbefälhavare skall handhava värdebrev och är ansvarig för att dessa behandlas och förvaras på föreskrivet sätt.

§ 23.

1. Tågbefälhavare skall upprätta följande rapporter:

*Rapporter
m. m.*

a) tågrapport och vagnrapport i enlighet med därom särskilt utfärdade föreskrifter,

b) resandeuppgift i enlighet med därom särskilt utfärdade bestämmelser och

c) rapport i förekommande fall angående otillfredsställande bromsning.

2. Tågrapport skall upprättas i enlighet med särskilt utfärdade bestämmelser och insändas till trafikinspektören senast andra dagen efter tjänstgöringsturens slut. Har olycks-händelse eller tillbud därtill ävensom annan tilldragelse av större vikt inträffat, skall tågrapporten *ofördröjligen* insändas. Varje till tågbefälhavare lämnad skriftlig order och underrättelse till tåg skall bifogas vederbörlig tågrapport.

Tågbefälhavare skall i tågrapporten upptaga varje större avvikelse från utfärdade före-

skrifter och i övrigt i rapporten anmäla allt, som kan vara av vikt för trafikinspektören att erhålla kännedom om. Särskilt åligger det tågbefälhavare att i tåg rapporten till trafikinspektören anmäla, om stations- eller tågpersonalen gör sig skyldig till försummelse beträffande behandling av gods.

§ 24.

Undersökning av personvagnarna vid tågs slutstation.

Tågbefälhavare å personförande tåg skall — vid behov med biträde av biljettgranskare (tågbiträde) — efter ankomsten till tågs slutstation noggrant genomsöka alla personvagnarna i tåget och till tågexpeditören överlämna möjligen kvarlämnade effekter. Han skall verkställa denna visitering omedelbart sedan de resande lämnat personvagnarna, och få dessa icke beträdas av annan personal, förrän visiteringen, för vars noggranna utförande tågbefälhavaren är personligen ansvarig, blivit verkställd (jfr § 15 särtryck nr 3).

VI. Särskilda tjänsteåligganden för biljettgranskare.

§ 25.

Utrustning. Konduktör, som tjänstgör såsom biljettgranskare, skall medföra de signalmedel och övriga effekter, som äro uppräknade i bilaga 4 till denna instruktion.

§ 26.

Tillkännagivande i tåg före ankomst till driftplats m. m.

1 a. *Före* ankomsten till driftplats, där tåg skall göra uppehåll för avstigande, skall biljettgranskare, där sådan medföljer, tillkännagiva namnet å denna plats i följande omfattning:

i snälltåg: alla stationer,

i persontåg på sådana sträckor, där flertalet stationer passeras eller i vilka mellan kl. 22,00 och kl. 8,30 sovvagnar framföras: alla stationer,

i övriga tåg: övergångsstationer (vartill även räknas stationer, från vilka omnibuslinje i personsamtrafik utgår), städer, köpingar samt de driftplatser, trafikinspektören bestämmer.

b. I sovvagnar äger intet allmänt tillkännagivande rum å nattsträcka.

c. *Efter* ankomsten till driftplats, där tåg har uppehåll för avstigande, utropas från tågplattformen namnet å vederbörande plats för alla tåg utom för sovvagnsförande tåg under tiden kl. 22,00—8,30.

2 a. Är tågs uppehåll avsett för måltidsintagande, skall biljettgranskare vid gång genom vagnarna *före* tågets ankomst till vederbörande station genom utrop tillkännagiva detta förhållande och uppehållets längd.

b. *Efter* ankomsten till station med måltidsuppehåll utropas från tågplattformen detta förhållande och uppehållets längd.

3 a. De tillkännagivanden, som enligt mom. 1 a och 2 a skola göras i tåget, skola göras så, att de kunna uppfattas av samtliga resande. Om kupédörrarna äro stängda, skola därför biljettgranskarna göra tillkännagivandena i varje kupé, men om dörrarna äro öppna, kan ett tillkännagivande i varje avdelning vara tillräckligt. Tillkännagivande enligt mom. 1 a skall formuleras sålunda: N ä s t a L u d v i k a.

b. Utrop från tågplattform skall i regel göras av biljettgranskare. *Efter* trafikinspek-

törens beprövande kan detta åliggande i särskilda fall uppdragas åt stationspersonalen enbart eller åt stationspersonalen gemensamt med biljettgranskarna.

4. Då restaurangvagnförande tåg medför sittvagnar till anslutande linje, skall biljettgranskare dessutom 10—15 min. före tågets ankomst till den station, där vagnar till anslutande linje skola avkopplas, i restaurangvagnen tillkännagiva, vart denna går, och uppmana resande till vederbörande anslutande linje att intaga sina platser i tåget.

5. Då personvagn i visst tåg skall avkopplas under vägen vare sig för att stanna å viss station eller för att fortsätta i annat tåg, skall detta förhållande utropas i vagnen ifråga före dess ankomst till avkopplingsstationen.

§ 27.

*Biljettgranskning.
Insamling
av biljetter.*

1. Biljettgranskare skall tillse, att alla resande äro försedda med giltiga biljetter och genom klippning med biljettången märka samtliga personbiljetter första gången dessa i varje tåg uppvisas, med undantag av års-, kvartals- och månadsbiljetter, stående fribiljetter och nordiska fribiljetter. Biljett för hund, som av resande medföres i kupé, skall även märkas av biljettgranskare. I samband med biljettgranskningen skall biljettgranskare lämna de resande nödiga upplysningar om, var tåg-ombyte skall äga rum.

2. I tåg, som gå å sträcka, vars samtliga driftplatser äro försedda med plattformsspärr, skall biljettvisering i regel icke äga rum annat än i 2:a klass vagnar och vagnsavdelningar. Biljettvisering skall dock för kontrollens skull

tid efter annan utföras i 3:e klass, även om särskild order härom icke utfärdats.

3. A driftplats, där plattformsspärr är anordnad, skola utnyttjade färdbiljetter ävensom prisskillnadsbiljetter, plattformsbiljetter gällande för en gång, kontrollbiljetter, av pressbyråns tågbud innehavda förbrukade färdbevis, rabattkort, vars giltighetstid utgått, och av återresande djurvårdare innehavda färdbevis insamlas av spärrvakten, då vederbörande innehavare lämnar det avspärrade området.

När resande skall avstiga tåg vid sådan *driftplats*, som icke är försedd med spärr, skall biljettgranskaren, därest ej annorlunda föreskrivits, avfordra den resande färdbiljetten, efter det att tåget avgått från den sista uppehållsstationen före den resandes avstigningsstation.

4. Biljettgranskare är ansvarig för att utfärdade föreskrifter ifråga om olika biljetters behandling, biljetters försäljning å tåg och tillvägagångssättet, då resande saknar giltig biljett, bliva vederbörligen iakttagna.

§ 28.

1. Biljettgranskare skall sörja för resandes trevnad och bekvämlighet och i möjligaste mån undvika att störa dem. Han skall så långt tjänsten det medgiver vara tillstädes å tågplattformen vid resandes påstigande å tåget för att anvisa dem plats. Kan plats ej beredas resande i den klass, hans biljett utvisar, äger biljettgranskare rätt att anvisa honom plats i högre vagnsklass.

2. Biljettgranskare skall övervaka, att re-

*Omsorg om
resande.*

sande, som tagit plats å orätt tåg, lämnar tåget å första lämpliga station, där tåget gör uppehåll.

3. Biljettgranskare skall noga övervaka, att resande avstiga vid rätt station.

4. Biljettgranskare skall på begäran efterforska av resande i tåget kvarglömda effekter samt, om de påträffas, taga dem i sin vård och ombesörja deras betryggande förvaring å plats, till vilken de resande icke äga tillträde.

§ 29.

Ordningens övervakande. Samma skyldigheter, som enligt § 18 åligga tågbefälhavare beträffande ordningens övervakande, gälla även biljettgranskare.

§ 30.

Sjuka resande. Erhåller biljettgranskare kännedom om att resande lider av sjukdom, som förbjuder denne att färdas i för allmänheten upplåtna kupéer eller besvärar medresande, skall den sjuke mot fastställd avgift beredas plats i särskild vagn eller vagnavdelning. Kan så ej ske, skall förhållandet anmälas till tågbefälhavaren och tågexpeditören vid närmaste uppehållsstation för tåget.

§ 31.

Telegrams avlämnande till resande i tåg. Biljettgranskare är skyldig att till resande å tåg vidarebefordra telegram, som av tågexpeditören överlämnas till honom, med iakttagande av härom särskilt utfärdade föreskrifter.

VII. Särskilda tjänsteåligganden för godsvårdare.

§ 32.

Under tjänstgöring skall såsom godsvårdare eller tågbiträde tjänstgörande konduktör medföra de signalmedel och övriga effekter, som äro uppräknade i bilaga 4 till denna instruktion. *Utrustning.*

§ 33.

Godsvårdare skall omhänderhava och ansvara för alla tjänsteförsändelser med undantag av värdebrev samt för transporthandlingar för det styckegods, som enligt gods-transportföreskrifterna skall åtföljas av dylika. *Vanliga tjänstebrev. Transporthandlingar.*

§ 34.

1. Godsvårdare åligger att göra sig väl förtrogen med de föreskrifter, varigenom transportarbetet regleras. *Behandling av gods.*

2. Godsvårdare skall med största varsamhet behandla det i hans vård överlämnade godset och noggrant övervaka, att den personal, som biträder vid in- och urlastning, icke kastar eller utsätter godset för stötar. Upp-täcker han någon försummelse härutinnan, skall han därom omedelbart göra anmälan till vederbörande tågchefhavare och tågexpeditör. Godsvårdare skall ock övervaka, att täckta styckegodsvagnar äro behörigen låsta.

3. Ifråga om explosiva varor och eldfar-

liga oljors transporterande å järnväg såsom resgods skall iakttagas, vad därom i särskilda förordningar finnes stadgat (jfr bilagorna 6 och 7).

§ 35.

Statistik. Godsvårdare är ansvarig för att godsvårdarerapporter och övrig statistik, som enligt särskilda föreskrifter skola upprättas av honom, utarbetas med omsorg och avlämnas i föreskriven ordning.

§ 36.

Tågbiträde. Bestämmelserna under Avd. VI och VII i denna instruktion gälla även tågbiträde, där sådan tjänst förekommer.

VIII. Bilagor.

Bilaga 1.

Utdrag.

Godsregleringsföreskrifter.

(Grf)

B. Saknat res- och expressgods.

§ 1.

Fastställande av förlust. Efterforskningar och åligganden gentemot de resande.

1. Saknas å avsändningsstationen eller under vägen en hel sändning res- eller expressgods eller något kolli i en av flera kolli bestående sändning, skall förlustanmälan utfärdas enligt form. nr. 378 D 1. Transporthandlingarna skola med i § 4 mom. 1 och 2 angivna undantag jämte vidfogad förlustanmälan och den till äventyrs förefintliga delen av sändningen framgå till bestämmelsestationen.

A avsändningsstationen eller under vägen.

C. Övertaligt res- och expressgods.

§ 5.

Fastställande, efterforskningar.

1. Befinnes res- och expressgods vara övertaligt, d. v. s. saknas transporthandlingarna till detsamma, skall, om bestämmelsestationen

Bestämmelsestationen känd.

på grund av adress, pollettering eller andra märken är säkert känd, förfaras på sätt nedan säges.

Påträffas dylikt övertaligt föremål av godsvårdare, skall det, om bestämmelsestationen är belägen i tågets väg, medtagas till denna station eller till vederbörande övergångsstation men i annat fall avlämnas å första lämpliga station.

*Bestäm-
melsestatio-
nen okänd
eller ej
säkert
känd.*

2. Påträffar godsvårdare övertaligt res- eller expressgods, vilket saknar adress och pollettering, skall det avlämnas å första lämpliga station, eventuellt å tågets eller vagnens slutstation.

D. Saknat snabbilgods, paket-, il- och fraktgods.

§ 11.

Fastställande av förlust, efterforskningar.

*A avsänd-
ningsstatio-
nen eller
under
vägen.*

1. Saknas å avsändningsstationen eller under vägen en hel sändning eller något kolli i en av flera kolli bestående sändning, skall förlustanmälan utfärdas enligt form. nr 378 D1.

Transporthandlingarna skola med i § 14 mom. 1 och 2 angivna undantag jämte vidfogad förlustanmälan och den till äventyrs förefintliga delen av sändningen framgå till bestämmelsestationen.

E. Övertaligt snabbilgods, paket-, il- och fraktgods.

§ 15.

Fastställande, efterforskningar.

1. Befinnes gods vara övertaligt, dvs. saknas transporthandlingarna till detsamma, skall, om bestämmelsestationen på grund av adress eller andra märken är säkert känd, förfaras på sätt nedan säges.

*Bestäm-
melsestatio-
nen känd.*

Påträffas det övertaliga godset av gods-
vårdare, skall det, om bestämmelsestationen
är belägen i tågets väg, medtagas till denna
station eller till vederbörande övergångssta-
tion, men i annat fall avlämnas å första lämp-
liga station.

3. Påträffar godsvårdare övertaligt gods,
vilket saknar adress, skall detsamma avlämnas
å första lämpliga station eventuellt å tågets
eller vagnens slutstation.

*Bestäm-
melsestatio-
nen okänd
eller ej
säkert
känd.*

F. Skada och delförlust (minskning).

§ 21.

Begrepp.

Skada å gods är varje yttre eller inre för-
ändring, som har eller kan hava medfört en
värdeminskning å godset, t. ex. bräckage,
skada genom väta, inre förstöring osv.

Delförlust (minskning) är godsets minsk-
ning till sin myckenhet utan kvalitetsföränd-
ring, således minskning i vikt, mått eller

stycketal. Förlust av något kolli ur en av flera kolli bestående sändning anses likväl icke som delförlust enligt dessa bestämmelser (i sådant fall skall förfaras enligt §§ 1—4 eller §§ 11—14). Förlust av en del ur en vagnslastsändning eller av enstaka föremål ur ett av flera föremål sammansatt kolli anses däremot som delförlust (i sådant fall skall icke förlustrapport upprättas utan endast skaderedogörelse enligt § 22 mom. 1 och skall, om godset ankommit å enskild järnväg, vederbörande trafikbefäl omedelbart göra förfrågan till reklimationskontoret, huruvida godset har anmälts övertaligt).

Om vid kontrollvägning den erhållna vikten understiger den i transporthandlingarna angivna utan att någon yttre förändring å godset kan iakttagas, skall viktskillnaden, så framt den icke visats bero på felvägning, behandlas som delförlust.

§ 22.

Fastställande före utläningen.

1. Upptäcker en station skada å eller delförlust (minskning) ur gods eller antages dylik oregelmässighet föreligga eller anser den förfogandeberättigade så vara fallet, skall skaderedogörelse upprättas enligt form. nr 378 C.

Upptäcket dylik oregelmässighet under transporten i tåget, skall närmaste lämpliga station underrättas.

Fastställes att gods, som innehåller giftiga eller andra för närings- eller njutningsmedel farliga ämnen, skadats eller att innehållet utspills, skola alla i samma vagn eller maga-

sin befintliga närings- och njutningsmedel noggrant undersökas i vad avser skada eller förorening. Finnes vid fastställande under vägen anledning misstänka, att dylikt gods förorenats eller skadats av gift eller annat farligt ämne, skall bestämmelsestationen härom underrättas eller å en skadeanmälan enligt form. nr 378 B, som medsändes godset, göras anteckningen: »Sändningen har varit lastad tillsammans med skadad sändning, innehållande farligt ämne. Undersök om innehållet skadats eller förorenats».

§ 24.

Vidare förfarande, åliggande gentemot avsändare och mottagare.

1. Tågpersonalen ävensom personalen å den station, som upptäckt eller underrättats om skadan, skall föranstalta om vad som erfordras till förebyggande av skadans utökande eller av skada å annat gods eller å personer eller järnvägsmateriel (t. ex. genom utflytande vätska).

Förebyggande av vidare skada.

Om skadan kan begränsas genom mindre reparation av godset eller genom lagning eller nyanskaffning av emballage, skall så ske. Har emballage skadats på sådant sätt, att stöld därigenom möjliggjorts, bör godset icke vidare-sändas, förrän emballaget reparerats. Express- och resgods får dock icke uppehållas.

2. Är skadan så betydande, att godsets vidarebefordring synes ändamålslös, skall godset kvarbliva på den station, som fastställt skadan. Äro transporthandlingar tillgängliga, kvartagas även dessa; i annat fall underrättas

Förfarande på avsändningsstationen och under vägen.

bestämmelsestationen med anmodan att översända desamma. Avsändaren skall underrättas genom förmedling av avsändningsstationen — i trängande fall och vid sändningar med högt värde genom telegraf eller telefon — och vid behov anmodas att lämna anvisning. I övriga fall skall godset vidarsändas till bestämmelsestationen.

Resgods skall dock under alla förhållanden vidareändas till bestämmelsestationen.

3. Fastställes under den fortsatta transporten en ökning av skadan, skall skaderedogörelsen fullständigas i motsvarande hänseende.

Bilaga 2.

Föreskrifter för Pressbyråns tågbud.

(Enligt av Svenska Järnvägsföreningen upprättat normalkontrakt.)

1.

Tågbud står vid tjänstgöring å tåg under konduktörspersonalens eller högre järnvägsfunktionärs befäl och skall under nämnda tjänstgöring vara iklädd snygga uniformspersedlar av fastställd modell, bestående av mössa och tröja eller mössa och rock, samt i övrigt bära snygga civila kläder. Under första provanställningstiden må tågbud icke vara skyldig bära annan uniformspersedel än mössa. Under den kallare årstiden må tågbud bära civil vintermössa med pressbyråns däri insydda tjänstemärke av metall.

2.

Tågbud skall innehava för persontåg gällande färdbevis eller personbiljett, som i vanlig ordning uppvisas för biljettgranskaren å resp. tåg, och dylikt färdbevis eller biljett berättigar dels till färd med snälltåg, dels i och för tidningsförsäljning till beträdande av 1 och 2 klass vagnar.

3.

Som regel får endast ett tågbud utöva verksamhet å varje tåg, även om två eller flera bud på grund av sina turlistor åtfölja tåget.

4.

Påstigning på tåget skall ske, innan det satts i rörelse, samt på ett sådant sätt, att resande, som uppehålla sig å stations- eller vagnsplattformen, icke i onödan besväras.

5.

Avstigning av tåg får icke ske, förrän detta har fullkomligt stannat, och bör verkställas på för medresande minst hindrande sätt.

6.

Tågbud må innehava och begagna sig av vagnsnyckel. Han får endast efter särskilt medgivande taga plats i tågfinckas godsavdelning och får icke lämna vagnsnyckeln till obehörig person.

Bud, som slutar sin anställning, skall vid befattningens frånträdande omedelbart återlämna erhållen vagnsnyckel till pressbyrån, som ansvarar för att nycklarna icke utlämnas till obehöriga.

7.

Med avseende å tåg buds förhållande å tåg skall vidare gälla:

att vagnsdörrarna öppnas och stängas försiktigt och utan onödigt buller,

att vid inträde i kupé, eller då resande tilltalas, ett aktningsfullt uppträdande iakttages såväl mot resande som tågpersonalen,

att vid salubjudandet sittplats icke intages bredvid den resande,

att kupéer, som äro stängda och i vilka gardinerna åt sidogången äro fördragna, icke få beträdas,

- att* efter förrättad försäljning den sittplats intages, som av konduktören anvisas, och är allt av försäljningen ej betingat vistande uti 1 eller 2 klass vagnar förbjudet,
- att* tobaksrökning och kortspel icke får förekomma,
- att* nödbromsventiler eller skruvbromsar ävensom annan dylik attiralj icke få vidröras utan tvingande nödvändighet,
- att* kvarlämnade tidningar icke få insamlas och
- att* särskilt under tågs uppehåll å station högljutt samtal, t. ex. med annat tågbud, undvikas.

8.

Vid tågförsening skall tågbud av konduktör göra sig underrättad om, å vilken station möte skall äga rum med det tåg, varmed budet skall återvända, på det att övergången till detta må kunna försiggå lugnt.

9.

Tidningsförsäljning från stationsplattform till resande å tåg får icke äga rum, sedan tåget satt sig i gång, och ej heller från stillastående tåg, så länge på- och avstigning sker.

10.

Utrop av tidningar m. m. skall ske utan framhållande av särskilt pressorgan. Det skall sedan ankomma på köparen att själv utvälja, vad han önskar. Utrop av tidningar m. m. skall ske lugnt och utan störande skrik.

11.

Förseelser mot ovanstående föreskrifter anmälas av stations- eller tågbefäl på vanligt sätt, och komma efter vederbörande befäls beprövande såsom påföljd åtgärder att vidtagas för tågbudets skiljande från hans befattning.

*Bilaga 3.***Instruktion**

rörande

**Skötsel av apparater för gasbelysning i
järnvägsvagnar.**

**Allmänna ordningsregler rörande tändning och
släckning av lampor i tåg.**

Såsom allmän regel gäller, att gasbelysningen skall handhavas på sådant sätt, att all den sparsamhet iakttages, som är förenlig med tillgodoseendet av den resande allmänhetens berättigade krav. Vad särskilt beträffar tändlågorna, påpekas, att gasförbrukningen för en dylik uppgår till c:a $\frac{1}{5}$ av den för huvudlågan, och att det följaktligen är av vikt, att tändlågorna ej i onödan hållas brinnande. De nedan givna föreskrifterna avse närmast glödljuslampor, men gälla i tillämpliga delar även ifråga om lampor med öppna brännare. Dämpningen av dessa sker medelst minskning av huvudlågan.

Bestämmelserna avse å utgångs- och slutstation i första hand stationspersonalen samt under tågets gång vagnskötaren och, där sådan ej finnes eller ej annorlunda är angivet, konduktören. Det åligger dessa tillse:

att tändlågorna icke tändas tidigare än kort före tändningen av lampornas huvudlågor;

att lamporna å utgångsstation i de fall, då belysning erfordras, ej tändas förrän omedelbart innan de resande lämnas tillträde till tåget;

att, om belysning varit erforderlig — exempelvis för rengöring och inspektion av vagnar — efter ankomst till slutstation eller före avgång från utgångsstation, densamma fullt släckes, såvida en tid av minst en timme återstår, till dess tändlågorna skola tändas för att vara i ordning vid tågets avgång;

att i oupptagen, men för resande upplåten vagnsavdelning endast lamporna närmast ingångsdörrarna hållas lysande, att, sedan resande påstigit, blott så många lampor hållas lysande, som erfordras för de resandes bekvämlighet, och att följaktligen belysningen fortfarande hålles dämpad i de kupéer, som äro oupptagna;

att lampa i tjänstekupé är dämpad, när tjänsteman där ej uppehåller sig;

att belysningen fullständigt släckes på morgonen, så snart det blivit full dager, men att densamma dock ej släckes kort före eller vid ankomsten till station med överbyggd plattform.

*Bilaga 4.***Utrustningseffekter för konduktörs- och bromsarpersonal.**

Vid tjänstgöring å tåg skola följande effekter medhavas:

I. Av tågbefälhavare.

- 1 st. handsignallykta,
- 1 st. signalflagga, röd,
- 1 st. signalflagga, grön,
- 1 st. biljettång med dörrnyckel till personvagn,
- 1 st. gasnyckel,
- 1 st. nyckel till hänglås för godsvagn,
- 1 st. dörrnyckel till godsvagn.

II. Av biljettgranskare.

- 1 st. handsignallykta,
- 1 st. signalflagga, röd,
- 1 st. biljettång med dörrnyckel till personvagn,
- 1 st. gasnyckel.

III. Av godsvårdare (tågbiträde).

- 1 st. handsignallykta,
- 1 st. signalflagga, röd,
- 1 st. nyckel till hänglås för godsvagn,
- 1 st. dörrnyckel till godsvagn.

IV. Av övrig konduktörs- samt bromsarpersonal.

- 1 st. handsignallykta,
- 1 st. signalflagga, röd.

Bromsare kan i vissa fall tillåtas medföra endast röd signalflagga eller signallykta (jfr särtryck nr 13, instruktion för bromsare).

Biljettänger ävensom dörrnycklar till godsvagnar skola mot kvitto tilldelas vederbörande personal i personliga exemplar, vilka för kontrollens skull distriktsvis skola fördes med instansade nummer.

Beträffande utrustningseffekter å lok och motorvagnar samt tågattiralj i tåginka för olika tågslag gälla särskilda utfärdade bestämmelser.

*Bilaga 5.***Väntetider vid övergångsstationer.**

Är personförande tåg så mycket försenat, att väntetid förutses behöva tagas i anspråk, skall följande iakttagas:

Tågbefälhavaren å det försenade tåget skall före viss i tabellen över allmänna väntetider utsatt tid å en station, där tåget gör uppehåll, lämna uppgift, såvitt möjligt skriftligen, huruvida, till vilket antal och, i den mån väntetabellen så föreskriver, jämväl till vilka linjer övergångsberättigade resande befinna sig å det försenade tåget. Anmälan skall således ske, även då inga dylika resande finnas. Enligt trafikinspektörens bestämmande kan dylik uppgift i stället lämnas av plattformsvakt.

Uppgiften vidarebefordras ofördröjligen till övergångsstationen.

Dit skola även mellanliggande stationer, vid vilka resande äga påstiga, skyndsamt lämna motsvarande uppgift.

Utdrag.

N:r 139.

**Kungl. Maj:ts förordning angående explosiva
varor;**

given Stockholms slott den 18 maj 1928.

39 §.

Å varje ytterkärl skall angivas den däri inneslutna explosiva varans handelsnamn, fabrikkens firma eller varumärke ävensom den vikt-mängd explosiv vara kärlet innehåller. På locket och två motsatta sidor skola därjämte utvändigt å kärlet med stora och tydliga bokstäver i röd färg anbringas, i fråga om explosiv vara av första klass, orden: *Explosiv vara I klass. Farligt*; och i fråga om explosiv vara av andra klass, orden: *Explosiv vara II klass. Behandlas försiktigt*.

B) Transport å järnväg.

70 §.

1. Explosiv vara av första klass må, med de undantag som föranledas av stadganden i 72 och 78 §§, forslas endast med särskilda tåg (*kruttåg*), som icke medföra resande eller eldfarlig olja eller annat lätt antändbart gods.

2. Explosiva varor av första klass, som forslas med kruttåg, skola i och för sådan

forsling vara inlastade i särskilda, väl tillslutna och låsta, täckta vagnar, i vilka intet annat gods än explosiva varor får finnas.

Lådor och kärl skola lastas bredvid varandra i ett lager på vagnens botten; skolande å botten en matta eller presenning finnas utbredd. Har botten utfyllts av detta lager, må ovanpå detsamma ytterligare ett lager inlastas; skolande mellan lagren finnas utbredd en matta eller presenning.

3. Vagnarna skola i tåget ställas så, att mellan dem och lokomotivet finnas minst tre och efter desamma minst två vagnar, som antingen äro tomma eller lastade med gods, som icke är lätt antändbart.

4. Å kruttåg skall någon av den medföljande personalen särskilt vara beordrad att såsom tillsyningsman hava uppsikt över de med explosiv vara lastade vagnarna. Å stationer, där tåget gör uppehåll, skall tillsyningsmannen vaka över och hava ansvar för därvid företagen lossning och lastning. Tillsyningsmannen, som genast vid tågets ankomst till station, där uppehåll göres, för stationsföreståndaren skall utvisa de med explosiv vara lastade vagnarna, må under uppehållet icke lämna vagnarna ur sikte, utan att annan person av stationsföreståndaren beordrats att under tiden utöva denna uppsikt.

5. Vagnar, som innehålla explosiva varor av första klass, skola, då tåg under natten gör uppehåll å station, sättas å sådant ställe på bangården, där olycka genom eld eller explosion ej är att befara, och är stationsföreståndaren ansvarig för att dessa vagnar under natten icke lämnas utan bevakning.

6. Personal, som medföljer kruttåg, vare därunder förbjuden all tobaksrökning. Då sådant tåg stannar vid station, må icke någon, som vid tillfället röker tobak eller eljest handhar bar eld, närma sig de med explosiva varor lastade vagnarna. Den, som ej åtlyder tillsä- gelse att från sådan vagn avlägsna sig, må därifrån av stationspersonalen bortföras.

72 §.

A sådana järnvägslinjer, där enligt järn- vägsstyrelsens eller vederbörande enskilda järnvägsförvaltnings bedömande detta lämp- ligen kan ske, må explosiv vara av första klass forslas jämväl med annat tåg än kruttåg un- der iakttagande av följande föreskrifter:

a) tågets största hastighet får icke över- stiga 40 kilometer i timmen;

b) myckenheten explosiv vara, som må forslas i en och samma vagn, får icke över- stiga 200 kilogram;

c) den explosiva varan skall lastas i täckta vagnar, som under transporten hållas låsta;

d) så länge den explosiva varan finnes i vagnen får annat gods icke inlastas i, lossas från eller omstuvvas i vagnen;

e) den explosiva varan får icke forslas i vagn med påfyrad eldstad;

f) vagn, vari den explosiva varan forslas, skall gå efter personvagnssättet skolande så- dan vagn genom minst tre vagnar vara skild från vagn, som är upplåten till resande eller innehåller eldfarlig olja eller annat lätt an- tändbart gods eller påfyrad eldstad, och i tå- get efterföljas av minst två vagnar, som an-

tingen äro tomma eller lastade med gods, som icke är lätt antändbart.

75 §.

Explosiv vara av andra klass må forslas även med andra tåg än som i 70 och 72 §§ avses. Explosiv vara av andra klass må ej forslas i samma vagn som eldfarlig olja eller annat lätt antändbart gods eller i vagn med påfyrad eldstad.

76 §.

1. Å båda sidor av vagn, lastad med explosiva varor, skola orden: *Explosiv vara* med stora och tydliga bokstäver vara anbragta.

2. Vid växlingsrörelser skall största försiktighet iakttagas, så att vagnar, lastade med explosiv vara, icke utsättas för några hårda-re stötar.

77 §.

Fraktsedel, som åtföljer explosiv vara, skall, förutom vad i gällande järnvägstrafikstadga är föreskrivet, innehålla uppgift om varans handelsnamn ävensom vilken klass godset tillhör samt efter vilken klass transport av varan skall äga rum.

78 §.

Med det tåg, resande själv begagnar, må han såsom resgods medföra högst 1 kilogram krut samt högst 5 kilogram ammunition för handvapen under iakttagande av följande föreskrifter:

a) godset, som skall vara på lämpligt sätt förpackat, skall i god tid före tågets avgång inlämnas till försändning såsom inskrivet resgods, därvid skola uppgivas varans handelsnamn och vikt;

b) om förekomsten av sådant resgods å tåget skall stationsföreståndaren underrätta tågbefälhavaren, som skall tillse, att godset behandlas med försiktighet och i resgodsvagnen sättes avskilt från annat gods och uppeldad eldstad;

— — — — —

79 §.

I personvagn må, med undantag av 2 kilogram ammunition för handvapen, som varje resande äger medföra, explosiv vara icke intagas.

— — — — —

81 §.

1. Angående militärtransporter på järnväg i vad de avse transport av ammunition och sprängämnen gäller vad därom särskilt stadgas.

— — — — —

— — — — —

—————

Utdrag.

N:r 876.

Kungl. Maj:ts förordning angående eldfarliga
oljor;given Stockholms slott den 7 oktober 1921.
— — — — —

23 §.

Å båda bottenarna av fat, som innehåller eldfarlig olja av första klass, skola med tydliga bokstäver å röd bottenfärg genom direkt påmålning vara tecknade orden: »*Mycket eldfarlig olja*» eller orden: »*Mycket eldfarligt*». Å annat kärl, som avses i 22 § 2 mom. skola på lätt i ögonen fallande ställe vara anbringat medelst direkt påmålning eller fastsatt etikett i tydliga bokstäver å röd bottenfärg orden: »*Mycket eldfarlig olja*» eller orden: »*Mycket eldfarligt*». Detsamma bör iakttagas även beträffande andra, eldfarlig olja av första klass innehållande kärl än de nu nämnda.

— — — — —

B) Transport å järnväg.

50 §.

1. Å järnväg må eldfarlig olja, med i 6 mom. nämnda undantag, icke forslas med tåg, som medför fraktgodssändningar av explosiv vara av första klass.

2. Vagn, vari eldfarlig olja forslas, får icke innehålla annat lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad och får ej heller upplåtas åt resande. Å yttre sidorna av vagnen skall vara tydligt angivet, att den innehåller eldfarlig olja. Från vad sålunda stadgats må dock undantag äga rum, där fråga är om allenast resgodssändningar av eldfarlig olja.

3. Vagnslastsändning av eldfarlig olja, förvarad å fat, skall forslas å öppen vagn, som täckes i mån av behov.

4. I tåg, som medför resande, må eldfarlig olja forslas såsom il- eller fraktgoods endast under villkor att, förutom vad i allmänhet för forslingen är föreskrivet, följande särskilda föreskrifter iakttagas:

a) tågets största tillåtna hastighet får icke överstiga 60 kilometer i timmen,

b) vagn, i vilken eldfarlig olja forslas, skall vara skild från vagn, som är upplåten åt resande, genom minst en skyddsvagn, därest oljevagnen går efter personvagnssättet, och i motsatt fall genom minst tre skyddsvagnar; skyddsvagn får icke innehålla lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad.

5. Såsom resgoods må med det tåg, resanden själv begagnar, forslas eldfarlig olja under iakttagande av, förutom vad i allmänhet för forslingen är föreskrivet, följande särskilda villkor:

a) den myckenhet eldfarlig olja, som varje resande äger medföra, får icke överstiga 10 kilogram;

b) kärl, som innehåller olja till större myckenhet än 1 kilogram, skall vara förfärdigat av järn eller annan metall;

c) kärl, som innehåller eldfarlig olja av första klass, skall vara märkt på sätt i 23 § föreskrives beträffande annat kärl än fat; och skola å kärl, som innehåller eldfarlig olja av andra klass, orden »*Eldfarlig olja*» vara tydligt anbragta;

d) oljan skall i god tid före tågets avgång inlämnas till försändning såsom inskrivet resgods;

e) om tillvaron av sådant resgods å tåget skall stationsföreståndaren underrätta tågbefälhavaren, som skall tillse, att godset behandlas med försiktighet.

6. Å sådana järnvägslinjer, där enligt vederbörande järnvägsförvaltnings bedömande detta lämpligen kan ske, må eldfarlig olja jämväl forslas å tåg, som medför explosiv vara av första klass, under villkor att följande särskilda föreskrifter iakttagas:

a) tågets största tillåtna hastighet får icke överstiga 40 kilometer i timmen;

b) vagn, i vilken eldfarlig olja forslas, skall genom minst tre vagnar vara skild från vagn, som är upplåten åt resande eller innehåller explosiv vara av första klass eller annat lätt antändbart gods eller påfyrad eldstad.

7. För framforsling av styckegodssändningar av eldfarlig olja äger vederbörande järnvägsförvaltning att bestämma vissa dagar och tåg, vilkas avgångstid bör tillkännagivas genom anslag å stationerna.

8. Försändes eldfarlig olja i kärl av glas eller stengods, skola kärlden vara inneslutna i med handtag försedda lådor eller korgar samt däri vara omgivna av sågspån, träull eller an-

nat ämne, som skyddar förvaringskärlet mot stötar.

52 §.

1. Vid all lastning och lossning av eldfarlig olja skall iakttagas nödig försiktighet. Fat eller andra kärl, vari oljan förvaras, skola så inlastas, att de i vagnen ligga stadigt och icke under tågets gång kunna skadas. Forslas i vagnen jämväl annat gods, skall den eldfarliga oljan sättas avskild från det övriga godset.

55 §.

Fraktsedel, som åtföljer eldfarlig olja, skall, förutom vad i gällande järnvägstrafikstadga i sådant avseende är föreskrivet, innehålla uppgift om vilken klass eldfarlig olja godset tillhör.

56 §.

Utöver vad ovan stadgats ifråga om eldfarlig oljas transport å järnväg lände till efterrättelse vad gällande järnvägstrafikstadga och vederbörande taxa i sådant avseende innehålla.

Föreskrifter rörande ordning å tåg och personbefordring å järnväg.

(Utdrag ur järnvägstrafikstadgan m. m.)

Järnvägspersonals skyldigheter gent emot allmänheten.

1. Det åligger järnvägspersonal att visa Tst § 8.
den trafikerande allmänheten hövlighet och tjänstvillighet.
2. Därest ej järnvägsförvaltning för visst fall annorlunda bestämt, är det järnvägspersonal vid straffpåföljd förbjudet att, i vilken form det vara må, mottaga gottgörelse för under tjänstgöring vidtagen åtgärd.

Allmänhetens skyldigheter gent emot järnvägen. Ansvarsbestämmelser.

1. Det åligger allmänheten att ställa sig Tst § 9.
till efterrättelse icke blott bestämmelserna i denna trafikstadga och av vederbörande järnvägsförvaltning jämlikt § 2 utfärdade tilläggsbestämmelser, utan även genom anslag å stationerna eller i tågen kungjorda ordningsföreskrifter, de bestämmelser i fråga om trafiken, som för särskilda fall kunna meddelas av järnvägsförvaltning, samt i övrigt vad järnvägstjänsteman, som genom uniform eller annorledes styrker sin behörighet, i och för tjänsten föreskriver eller anordnar.
2. Utan vederbörligt tillstånd må icke nå-

gon beträda sådana delar av järnvägs område, som icke äro upplåtna för allmänheten.

3. Den, som vållar skada å järnvägs tillhörigheter eller förorenar stationsbyggnad, järnvägsvagn eller inredning, är underkastad, förutom straff, som må vara stadgat i allmän lag, skyldighet att, på anfordran av stationsföreståndaren eller tågchefen, utgiva ersättning eller ställa säkerhet därför till belopp, som, därest detsamma icke finnes angivet i utav järnvägsförvaltning upprättad prislista, bestämmas av föreståndaren å den station, varest gärningen skett, eller om den inträffat å tåg, å station, där anmälan därom göres.

4. Överträdelse av sådan för upprätthållande av ordning och säkerhet given föreskrift, som innehålles i denna stadga eller meddelats enligt § 2 här ovan eller enligt mom. 1 förevarande paragraf, straffas med böter från och med fem till och med etthundra kronor, därest icke förseelsen är belagd med straff enligt allmän strafflag; och må den felande därjämte å station genom stationsbefälets och å banan genom vederbörande tåg- eller banpersonals försorg avlägsnas från järnvägens område. Böterna tillfalla kronan och förvandlas vid bristande tillgång till deras fulla gäldande enligt allmän strafflag.

A n m.: Enligt nådig kungörelse den 28 mars 1914 åligger det den vid statens och enskilda för allmän trafik upplåtta järnvägar anställda personal att sörja för upprätthållande av ordning och säkerhet inom vederbörande järnvägs område. För sådant ändamål äger järnvägspersonalen att från järnvägsområdet avlägsna den, som uppträder berusad el-

ler stör ordningen eller genom sitt uppförande äventyrar säkerheten i järnvägsdriften, så ock att i trängande fall taga sådan person i förvar, intill dess polisman, som ofördröjligen bör underrättas, kommer tillstådes eller behovet av den ifrågavarande personens förvarande eljest upphör. Vid fullgörande av ifrågavarande åliggande åtnjuter järnvägspersonal det skydd, som i 10 kapitlet 5 § strafflagen är stadgat.

Tilläggsbestämmelse:

I fastställd prislista icke angiven ersättning för *Till mom. 3.* skada, som förorsakats å under viss station lydande håll- eller lastplats, bestämmes av föreståndaren å berörda station.

Meningsskiljaktigheter.

Meningsskiljaktigheter, som må uppstå mellan allmänheten och tjänstgörande personal eller mellan trafikanter inbördes angående deras rättigheter och skyldigheter såsom trafikanter, avgöras å stationerna av stationsföreståndaren och å bantåg mellan stationerna av tågchefhavaren. *Tst § 10.*

Tilläggsbestämmelse:

Stationsföreståndares tjänstetecken är ett högrött band omkring uniformsmössan eller, då pälsmössa bäres, omkring mössmärket. För tågchefhavare utgöres motsvarande tjänstetecken av ett blått band.

Förbud att förtära rusdrycker å tåg. Personer, som icke eller endast under vissa villkor få befordras å järnväg.

1. Med avseende å utskänkning av vin eller öl å tåg iakttages vad därom är särskilt stadgat. I övrigt är förbjudet att å tåg förtära *Tst § 15.*

spritdrycker, vin eller öl, dock att förbudet icke gäller abonnerad vagn eller abonnerad avdelning av vagn.

A n m . : Till öl hänföres ej maldrycker av första och andra klassen.

2. Synbarligen onyktra personer ävensom de, som icke iakttaga föreskriven ordning eller icke följa järnvägstjänstemans i och för tjänsten givna tillsägelser och föreskrifter eller icke iakttaga anständigt uppförande, få icke medfölja tåg eller vistas inom stationernas områden.

A n m . : Därest kortspel bedrives å tåg skall tillses, att detta sker under sådana former, att vederbörande icke kunna anses brista uti anständigt uppförande eller falla de medresande besvärliga. Atlydas icke av konduktörspersonalen härutinnan i och för rättelse givna tillsägelser, skola de tredskande avvisas från tåget.

3. Personer, som på grund av sjukdom eller annan anledning skäligen kunna antagas komma att förorsaka medresande obehag, befordras endast i särskild vagn eller avdelning av vagn.

4. Personer, som lida av pest, få icke befordras å järnväg. Personer, som lida av koler, fläcktyfus, smittkoppor eller återfallsfeber, få icke därå befordras, för såvitt icke läkare intygar, att ur hälsovårdssynpunkt hinder för befordringen icke förefinnes.

I detta moment omförmälda personer jämte vårdare skola befordras i särskild, med klosett försedd vagn.

5. Personer, som lida av difteri, scharlakansfeber, akut barnförlamning, nervfeber, smittosam hjärnfeber, mässling, rödsot eller

kikhosta, ävensom sådana personer åtföljande vårdare få icke befordras annat än i särskild, med klosett försedd vagn eller avdelning av vagn.

6. Vid befordring i särskild vagn eller avdelning av vagn under de i mom. 3, 4 och 5 angivna förhållanden erlägges härför avgift enligt taxan.

7. Person, som på grund av här ovan stadgade bestämmelser förbjudes att medfölja tåg, äger mot avlämnande av biljetten återfå, om resan icke påbörjats, erlagd befordringsavgift, inbegripet resgodsfrakt, och, om resan påbörjats, skillnaden mellan den erlagda befordringsavgiften och avgiften för den av honom befarna sträckan.

Om återbekommande i sådant fall av inskrevet resgods gäller vad i § 32 mom. 5 första stycket sägs. (Se nedan under rubriken »Utlämning av resgods».)

Tilläggsbestämmelser.

1. Gällande bestämmelser angående utskänkning å tåg av vin återfinnas i kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, § 21 mom. 3, §§ 58 och 78. Dessa bestämmelser lyda sålunda:

§ 21 mom. 3. Tillstånd att tillsvidare för viss tid, högst ett år, utskänka vin å statens järnvägars eller enskild, till persontrafik upplåten järnvägs tåg må på framställning av järnvägens styrelse kunna av KB i det län, varest styrelsen har sitt säte, meddelas person, som är behörig att idka utskänkingsrörelse.

§ 58. Om tillstånd erhållits att utskänka endast vin, vare det förbjudet att låta spritdrycker å utskänkingsstället förtäras ävensom att hava spritdrycker förvarade å utskänkingsstället eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma.

Det vare ock förbjudet för gäst att å sådant utskänkningsställe förtära spritdrycker.

§ 78. Förbrytelse mot — — — 58 § — — — straffes med böter från och med tio till och med ett hundra kronor.

2. Såsom abonnerad avdelning av vagn anses jämväl sovkupé, vars alla platser disponeras av viss person och dennes sällskap.

Till mom. 3-6. 3. Å vissa järnvägar tillhandahållas på vissa villkor särskilda för befordring av sjuka personer inredda s. k. sjukvagnar eller i vagn inrättad särskild sjukavdelning.

Till mom. 7. 4. Stationsföreståndare äger avgöra, huruvida befordringsavgiften må återbetalas omedelbart efter det den resande avvisats från tåget eller först vid annat lämpligt tillfälle eller om den resande skall för ändamålet hänvända sig till vederbörande järnvägsförvaltning.

Biljetter.

Tst § 16,
mom. 4.

Biljett må icke, sedan resa påbörjats, överlåtas å annan person. Därest så sker, är biljetten ogiltig, och tillämpas å innehavaren bestämmelserna i § 23 mom. 3 och 5. (Se nedan under rubriken »Kontrollering av biljetter».) Järnvägsförvaltning äger i fråga om vissa biljettslag medgiva undantag från vad sålunda stadgats.

Tilläggsbestämmelse:

Resande äger icke rättighet att från station medfölja tåg, vilket vid stationen ifråga icke gör uppehåll eller vars uppehåll därstädes icke är avsett för resandes påstigande. Har tåget vid stationen ifråga uppehåll endast för resandes avstignande och gör detsamma av denna eller annan anledning uppehåll därstädes, kan med vederbörlig biljett försedd resande, därest av järnvägsförvaltningen meddelat förbud ej finnes, medgivas medfölja tåget ifråga.

Dam- och icke-rökareavdelningar samt restaurangvagnar.

1. Järnvägsförvaltning äger utfärda bestämmelser rörande särskilda vagnsavdelningar för damer ävensom för användandet av restaurangvagnar. *Tst § 19.*

2. I varje vagnsklass skall lämpligt antal avdelningar förbehållas för icke-rökare. Där est i tåg icke förefinnes mer än en avdelning av viss vagnsklass, må i densamma rökning äga rum endast med samtliga medresandes samtycke.

3. I avdelning för icke-rökare ävensom i damavdelning är rökning förbjuden, även om samtliga medresande därtill lämna medgivande.

4. Angående rökning i sovvagnar äger järnvägsförvaltning utfärda särskilda föreskrifter.

5. Dam- och icke-rökareavdelningar skola utmärkas genom tydliga anslag.

Tilläggsbestämmelser:

1. Gosse, som icke fyllt 12 år, må av dam medföras i sovkupé för damer. *Till mom. 1.*

2. Resande, som löst biljett till tåg, vari restaurangvagn medföres, skall, oberoende av den vagnsklass till vilken han löst biljett, äga tillträde till dylik vagn och rätt att uppehålla sig där under den tid, som erfordras för att intaga förtäring; dock skall resande vara skyldig att efter av tåg- eller restaurangvagnspersonal gjord anmodan lämna sin plats i vagnen, innan tabled'hôte-måltid, i vilken han ej skall delta, börjar eller eljest sedan en halv timme förflutit, efter det han blivit serverad.

3. I restaurangvagns matsal må tobaksrökning icke äga rum.

Till mom. 2-3. 4. Rökning får äga rum i korridor till sittvagnsavdelning, i vilken en del eller alla kupéer äro upplåtna för rökare, men däremot icke i korridor till avdelning, vars samtliga kupéer äro avsedda för icke-rökare.

Till mom. 4. 5. I sovvagnar må tobaksrökning äga rum i de kupéer, i vilka samtliga medresande därtill lämna medgivande. I sovvagnskorridor är rökning tillåten.

Dessa bestämmelser gälla även för den del av resan, då sovvagn går uppbyggd som sittvagn.

Instigande i vagnarna. Resandes platser.

Tst § 20. 1. Resande äger rätt att vid påstigandet för sig själv och sitt resällskap belägga en ledig plats för varje med tågbiljett försedd person. Den, som under färden tillfälligt lämnat sin plats, kan fordra att återfå densamma under förutsättning, att han innehar vederbörlig platsbiljett eller tydligt utmärkt, att platsen är upptagen.

2. Järnvägspersonal är berättigad och vid anfordran skyldig att i mån av tillgång anvisa resande sittplatser i tåg såväl vid resans början som ock sedermera, därest anledning till ombyte av plats förefinnes.

3. Det är förbjudet att, i avsikt att utmärka dem såsom upptagna, belägga flera platser än i mom. 1 medgives, så ock för annan än resande att upptaga sittplats i tåg.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Med uttrycket »belägga en plats» förstås här att i avsikt att utmärka platsen såsom upptagen anbringa reseffekt eller annat föremål, dock ej tidning, å densamma.

2. Resande, som belagt en sittplats, äger jämväl förfoga över det mot denna plats svarande utrymmet å hylla över och på golvet under sitt-

platsen i fråga. Jfr § 28 mom. 1. (Se nedan under rubriken »Handresgods».)

3. Utlämnas platsbiljetter för vissa tåg eller för vissa vagnar i ett tåg, äger innehavaren av dylik biljett rätt till däremot svarande plats, även om denna plats är av annan resande redan upptagen.

4. Icke-rökare kan, om platsförhållandena så *Till mom. 2.* kräva, anvisas plats i kupé för icke rökare.

Återlämnande eller ombyte av biljett.

1. Biljett berättigar till plats i den vagnsklass, som finnes angiven å biljetten, såvida sådan vagnsklass medföres i tåget. Finnes ej plats i den vagnsklass, till vilken biljetten berättigar, och kan sådan icke beredas i högre vagnsklass, äger den resande att, mot återfående av prisskillnaden, färdas i lägre klass, om plats där finnes, eller ock att, med avstående från resans fullföljande, återfå, om resan icke påbörjats, erlagd befodringsavgift, inbegripet resgodsfrakt, och, om den påbörjats, skillnaden mellan den erlagda befodringsavgiften och avgiften för den av honom befarna sträckan. *Tst § 21.*

2. Före resans anträdande äger resande intill den i § 17 mom. 2 angivna tid före tågets avgång *) att, mot erläggande eller återfående av vederbörlig prisskillnad, utbyta köpt biljett mot biljett till högre eller lägre klass, till annan station eller över annan väg.

3. Under resan äger resande, därest plats finnes i avsedd vagnsklass, att å station, där tågets uppehåll så medgiver, mot erläggande av vederbörlig prisskillnad övergå till högre vagnsklass från lägre sådan och till snälltåg från tåg av annat slag.

*) 5 minuter.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Resande, som av tågpersonalen anvisats plats i högre vagnsklass än den, hans biljett utvisar, är skyldig att efter tillsägelse av tågpersonalen taga plats i den å biljetten angivna vagnsklassen, så snart utrymmet i sistnämnda vagnsklass så medgiver.

Till mom. 2. 2. Utbyte av biljett mot biljett till högre klass sker genom utlämnande av prisskillnadsbiljett.

3. Därest resande önskar mot biljett till lägre klass utbyta biljett, som blivit klippt vid spärr å påstigningsstationen, är han skyldig att lämna biljettexpeditionen kvitto å avgiften för den återlämnade biljetten.

Tågs avgång.

Tst § 22. 1. Det är resande förbjudet att, sedan tåg satt sig i rörelse, påstiga detsamma.

2. Resande, som försummar tågs avgångstid eller å tågets utgångs- eller uppehållsstation tager plats i orätt tåg eller å sin bestämmelsestation icke avstiger tåget, äger icke rätt till ersättning för den skada, han till följd därav kan lida.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Då tåg gör uppehåll för måltids intagande, utropar konduktören längs tåget uppehållets längd.

2. Då tåg är färdigt till avgång, ger tågpersonalen, om så erfordras, med utropet »tag plats» tillkänna för de resande, att tåget omedelbart kommer att sätta sig i rörelse.

A n m . : Utåtgående sidodörrar till personvagnar med inbyggda plattformar skola före tågs avgång samt under färd hållas låsta med båda låsinrättningarna, d. v. s. så att låsvredet till säkerhetslåset befinner sig i förreglande läge.

3. Angående skyldighet för resande, som tagit *Till mom. 2.* plats å orätt tåg eller som försummat att å sin bestämmelsestation avstiga tåget, att lösa biljett för den av misstag befarna sträckan, se § 23 mom. 3, tredje stycket. (Se nedan under rubriken »Kontrollering av biljetter».)

4. Resande, som försummat tågs avgångstid eller som å tågets utgångs- eller uppehållsstation tagit plats å orätt tåg, äger att efter anmälan hos vederbörande stationsföreståndare återfå avgiften för löst biljett i den mån densamma icke kommit till användning för resa.

Kontrollering av biljetter.

1. Resande är skyldig uppvisa sin biljett, så ofta sådant påfordras av stations- eller tågpersonalen. Kort före eller vid framkomsten till bestämmelsestationen skall till fullo utnyttjad biljett på anfordran avlämnas till tåg- eller stationspersonalen. *Tst § 23.*

2. Huruvida skadad biljett skall anses giltig, avgöres å tåg av tågbefälhavaren och å station av stationsföreståndaren. Biljett, som genom radering eller på annat sätt obehörigen ändrats, är ogiltig.

3. Resande, som färdats å bantåg utan att kunna förete vederbörlig biljett, är, med här nedan angivna undantag, skyldig att erlægga dubbel avgift för den av honom utan sådan biljett befarna vägsträckan eller, om denna icke kan tillförlitligt bestämmas, för avståndet från utgångsstationen till den station, där tåget efter förhållandets upptäckande först gör uppehåll för resandes avstigande, dock minst en krona.

Denna bestämmelse äger icke tillämpning, då den resande, så snart ske kan, anmäler för

tågpersonalen, att han icke hunnit lösa biljett. I sådant fall skall den resande vid närmaste lämpliga uppehållsstation dels lösa vanlig biljett för såväl den utan biljett tillryggalagda som den återstående delen av färden, dels ock erlägga en tilläggsavgift av femtio öre. I de fall, då biljett försäljes å tåget, må likväl nämnda tilläggsavgift icke utkrävas.

Nämnda bestämmelse äger icke heller tillämpning i fråga om resande, som innehar biljett, gällande för annan järnvägssträcka med samma utgångspunkt som den befarna, om det kan antagas, att han påstigit tåget av misstag, ej heller i fråga om resande, som försummat att avstiga tåget å sin bestämmelsestation. I sådana fall skall den resande lösa vanlig biljett för den av misstag befarna sträckan.

4. Har resande utan anvisning av tågpersonalen tagit plats i högre vagnklass än den, vartill hans biljett berättigar honom, skall han, för hela den sträcka, över vilken han färdats i den högre klassens vagn, eller om riktigheten av hans uppgift därutinnan ej kan utrönas, för hela den väglängd, tåget tillryggalagt från påstigningsstationen, erlägga dubbla prisskillnaden mellan den klass, vari han färdats, och den klass, vartill hans biljett berättigar honom.

5. Vägrar resande att genast erlägga i mom. 3 eller 4 stadgad avgift kan han avvisas från tåget.

Om återbekommande i sådant fall av inskrevet resgods gäller vad i § 32 mom. 5 sägs. (Se nedan under rubriken »Utlämning av resgods».)

Förhållningsregler under tågs gång.

1. Det är resande förbjudet att, så länge tåg är i rörelse, avstiga detsamma eller öppna vagnarnas sidodörrar. Tst § 24.

2. Det är förbjudet att från tåg utkasta brinnande cigarrer och tändstickor samt buteljer eller andra föremål, varigenom skada kan åstadkommas å människor, djur eller egendom.

3. I järnvägsvagn anbragt nödbroms får begagnas endast då verklig fara är för handen.

An m. : Vagnsfönster skall hållas stängt, om resande i vagnsavdelningen så påyrkar för undvikande av drag.

I kupé, som icke användes som sovkupé, få ryggstöden icke uppfällas och användas till liggplats.

Handresgoods.

1. Smärre, lätt hanterliga föremål (handresgoods) må i personvagn avgiftsfritt medtagas, för så vitt medresande därigenom icke besväras samt föremålen kunna under färden förvaras över eller under den resandes egen plats, å i vagnens korridor anbragta hyllor eller i de särskilda resgoodsrum, som finnas anordnade i vissa personvagnar. Tst § 28.

I vad mån hundar och andra djur få medföras i personvagn, framgår av § 36. (Se nedan under rubriken »Hundar och andra djur, som medföras av resande».)

2. Föremål, som lätt kunna antändas eller bringas att explodera eller som eljest kunna förorsaka skada eller obehag, såsom eldfarliga

olja, krut, ammunition, frätande syror, illaluktande ämnen och dylikt, ävensom laddade skjutvapen få icke medföras i personvagn. Å skjutvapen med lösttagbart slutstycke skall detta borttagas, om sådant påfordras. *Jfr Bil. 6 och 7 till denna instruktion.*

Järnvägspersonalen är för utövande av tillsyn över efterlevnaden av dessa bestämmelser berättigade dels att fordra, att den resande visar av honom för befordring i personvagn medfört skjutvapen vara oladdat, dels ock att själv i den resandes närvaro undersöka vapen ävensom annat handresgods, som på förekommen anledning kan antagas innehålla föremål av i detta moment angiven art.

3. Därest i personvagn anträffas föremål, som enligt förestående bestämmelser icke få intagas därstädes, skola desamma avlägsnas därifrån.

Överträdelse av i mom. 2 stadgat förbud medför, förutom ansvar enligt allmän lag eller förordning, skyldighet att ersätta därav möjligen uppkommande skada.

4. Har handresgods gått förlorat, minskats eller skadats, vare järnvägen därför ansvarig endast i det fall, att det visas, att förlusten, minskningen eller skadan orsakats genom järnvägens vållande.

För föremål av guld, silver eller platina, för penningar, värdepapper, dokument, ädelstenar, äkta pärlor, konstföremål eller andra dyrbarheter ansvarar järnvägen, änskönt förlust, minskning eller skada må hava orsakats med uppsåt eller av grov vårdslöshet å järnvägspersonalens sida, icke på grund av befordringsavtalet till högre sammanlagt belopp än femhundra kronor.

5. Har någon, i avsikt att undandraga järnväg stadgad befordringsavgift, å persontåg inlagt gods för att med detsamma befordras till station, dit han icke själv medföljer, vare han skyldig erlägga, förutom frakt såsom för resgodsövertikt, tilläggsfrakt med 5 kronor för varje kilogram av godsets vikt, dock minst tjugufem kronor.

Tilläggsbestämmelser:

1. Handresgods får icke placeras å golvet i *Till mom. 1.* vagnskorridorerna.

2. a) Med explosiva varor och eldfarliga oljor, *Till mom. 3.* som anträffas i personvagn, förfäres så som gällande författningar föreskriva. Jfr Bil. 6 och 7.

b) Andra föremål av i § 28 mom. 3 angivna slag skola omhändertagas av tågpersonalen under iakttagande av följande:

Föremål, som enligt § 30 få medföras såsom inskrivet resgods, ävensom hundar och dylika djur, skola av tågpersonalen förvaras för att på anfordran av den resande återställas till honom å hans avstigningsstation. Övriga föremål skola å närmaste station, där tåget gör uppehåll, avföras från tåget samt överlämnas till stationsföreståndaren därstädes för att behandlas såsom tillvaratagna effekter.

För under 2 b) angivna föremål, som sålunda omhändertagas av personalen, skall för den sträcka, varöver desamma befordras, fraktavgift erläggas under samma förutsättningar och enligt samma bestämmelser som de för hundar och dylika djur resp. för inskrivet resgods gällande.

Utlämning av resgods.

Resgods utlämnas endast vid den station, som angivits såsom dess bestämmelsestation. Därest tid och övriga omständigheter så medgiva, äger emellertid den resande, på därom särskilt framställd begäran och mot återstäl-

*Tst § 32
mom. 5.*

lande av resgodsbeviset, få resgods utlämnat till sig vid station eller hållplats före bestämmelsestationen.

Hundar och andra djur, som medföras av resande.

Tst § 36. 1. Smärre djur, inbegripet hundar, må avgiftsfritt medtagas i annan personvagn än sovvagn, om samtliga medresande i samma avdelning av vagnen därtill samtycka samt djuren förvaras i emballage, som icke är av större omfång än för handresgods är medgivet, och på sätt för dylikt gods är föreskrivet. *Jfr § 28 mom. 1.* (Se ovan under rubriken »Handresgods».)

2. Hund, som icke förvaras i emballage, må, mot erläggande å avsändningsstationen av frakt enligt taxan, medtagas i sådan avdelning av personvagn, som upplåtits för resande, vilka medföra hundar, ävensom i sådan avdelning av vagn, för vars samtliga platser den resande erlagt avgift, dock icke i sovvagn.

3. I avseende å transport av hundar, vilka som inskrivet resgods medföras av resande utan att vara förvarade i burar, korgar eller annat emballage, gälla följande bestämmelser:

a) Hund skall vara försedd med hållbart koppel. Är hund icke försedd med munkorg, är den resande, om järnvägen så fordrar, skyldig att å avsändnings- och bestämmelsestationerna samt möjligen förekommande omlastningsstationer själv sörja för hundens införande i och utförande ur dess förvaringsrum samt för dess uppbindande.

b) Järnvägen är icke skyldig förvara hund under längre tid än tre timmar efter tågets ankomst till hundens bestämmelsestation.

Behåller järnvägen efter nämnda tids förlopp hunden i sitt förvar, skola magasinspenningar enligt taxan erläggas för tiden efter det tre timmar förflutit från tågets ankomst.

c) För befordringen skall frakt enligt taxan erläggas å avsändningsstationen.

4. Angående järnvägens ansvar för förlust av eller skada å djur, som av resande medföras i personvagn, gäller vad i § 28 (se ovan under rubriken »Handresgods») i sådant avseende föreskrives beträffande handresgods.

För förlust av eller skada å hundar, vilka som inskrivet resgods medföres av resande, utan att vara förvarade i emballage, ansvarar järnvägen endast i det fall, att det må antagas, att förlusten eller skadan orsakats genom järnvägens vållande.

För försening av djur, varom ovan sägs, är järnvägen icke ansvarig.

Tilläggsbestämmelser:

1. I mom. 1 omnämnda smärre djur, inbegripet hundar, vilka på vissa villkor må avgiftsfritt medtagas i personvagn, skola förvaras i burar, korgar, lådor eller dylikt emballage. Emballaget skall vara på sådant sätt tillslutet, att djuret under färden icke själv kan taga sig ut ur det-samma. Till mom. 1.

A n m . : Huvudvikten lägges vid den sist-nämnda bestämmelsen, varför exempelvis en tygpåse, som är så inrättad och handhåvd, att ett däri förvarat djur icke kan taga sig ut ur densamma, må godtagas som dylikt emballage.

2. Hund, som enligt mom. 2 medföres i avdelning av personvagn, skall under resan kvarhållas i denna avdelning. Till mom. 2.

Uppgift

Å kunskapsfordringar i bestämmelser, som beröra konduktörspersonalens tjänstegren.

Allmän tjänsteordning;

Säkerhetsordning i föreskrivna delar;

Instruktion för konduktörspersonal med tillhörande bilagor;

Instruktion för växlingstjänsten;

Instruktion för bromsare;

Instruktion för lokpersonal;

Instruktion för lastplatsvakter;

Person- och godstransportföreskrifter enligt av vederbörande järnvägsförvaltning särskilt utfärdade bestämmelser.
